

Zielona Góra, 19 grudnia 2012 roku

DZ.II.9024.01.39.2012

Pani
Krystyna Barbara Kozłowska
Rzecznik Praw Pacjenta

W odpowiedzi na pismo, dotyczące realizacji przez samorząd województwa lubuskiego, zadania wynikającego z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, w kwestii opracowania przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi uprzejmie informuję, iż przedmiotowy informator został opracowany i w załączeniu przekazujemy jego egzemplarz w wersji papierowej. (wersja elektroniczna przewodnika zostanie przesłana na adres email Biura Rzecznika Praw Pacjenta.

Ponadto w kwestii stanowiska, dotyczącego stosowania ograniczeń w kontaktach dzieci poniżej 14 roku życia z osobami hospitalizowanymi w oddziałach psychiatrycznych informuję, iż zostało ono przekazane do lubuskich szpitali psychiatrycznych w celu uregulowania zasad odwiedzin hospitalizowanych pacjentów przez dzieci poniżej 14 roku życia.

W **Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze** wytyczne, odnośnie kontaktu dzieci poniżej 14 roku życia z osobami hospitalizowanymi w szpitalu reguluje dokument „Zasady dotyczące poruszania się po oddziałach szpitala osób odwiedzających i postronnych”, wprowadzony w formie instrukcji wewnętrznej. Zapisy tej instrukcji określają, że do odwiedzin i wejścia do oddziałów upoważnione są osoby wskazane przez opiekuna prawnego przy przyjęciu dziecka do szpitala. Inne odwiedzające osoby, które przybywają w ich towarzystwie mogą przebywać wyłącznie w pokoju odwiedzin. Osoby niepełnoletnie mogą odwiedzać chorych tylko w towarzystwie upoważnionej osoby dorosłej.

W **Ośrodku dla Osób Uzależnionych Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Nowy Dworek”** nie stosuje się ograniczeń kontaktu z rodziną w tym także z dziećmi, bez względu na ich wiek, z innych powodów niż wymienione w ustawie czyli zagrożenia epidemiologiczne,

bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów i możliwości organizacyjne. Ze względu na specyfikę jednostki niekorzystne zdarzenia, które mogłyby wywołać traumatyczne przeżycia dziecka występują sporadycznie i zwykle w przewidzianych okolicznościach. W związku z tym negatywne wyniki związane z brakiem kontaktu osób hospitalizowanych z własnymi dziećmi, środowiskiem najbliższym, byłyby niewspółmierne do ryzyka zaistnienia zdarzenia wywołującego traumę. Podmiot stawia na eliminowanie i minimalizowanie ryzyka wystąpienia takich zdarzeń.

W **Samodzielnym Publicznym Szpitalu Wojewódzkim w Gorzowie Wlkp.** w związku z funkcjonowaniem w kompleksie psychiatrycznym oddziałów psychiatrycznych o wzmocnionym zabezpieczeniu, regulamin porządkowy szpitala daje prawo wstępu w celu odwiedzin osobom od 14 roku życia. Wynika to z chęci zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom, ponieważ w oddziałach psychiatrycznych jest wysokie narażenie na zachowania agresywne (agresja czynná i słowna) oraz z chęci chronienia dzieci także przed stresorami psychicznymi (narażenie na widok dziwacznie zachowujących się osób dorosłych). W ocenie dyrekcji szpitala zakaz wstępu dzieci do lat 14 na oddział psychiatryczny nie stanowi ograniczenia kontaktu osoby hospitalizowanej psychiatrycznie z dzieckiem. Jeżeli stan psychiczny pacjenta pozwala to jest możliwość wyjścia na teren szpitala, aby spotkać się z rodziną w tym z dziećmi w odpowiednich warunkach (w klubie pacjenta) lub w okresie letnim w zadbanym parku szpitalnym (specjalnie wydzielone miejsce i ustawione ławki).

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ciburzu nie dysponuje zarządzeniem wewnętrznym regulującym kwestie kontaktów dzieci poniżej 14 roku życia z hospitalizowanymi pacjentami. Sprawę odwiedzin dzieci pozostawiono decyzji ordynatorów poszczególnych oddziałów. W pięciu z sześciu pododdziałów psychiatrycznych odwiedziny formalnie ograniczono do osób od 14 roku życia, w jednym takiego ograniczenia nie wprowadzono. Na oddziale detoksykacyjnym dla uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych za dolną granicę wieku dla odwiedzających również przyjęto 14 lat. Na oddziale psychogeriatrycznym, po przedstawieniu stanu psychicznego i fizycznego rodzinie pacjenta, podejmowana jest decyzja o odwiedzinach dzieci. W oddziale terapii uzależnionych od alkoholu nie ma granicy wiekowej dla odwiedzających, ale zgoda na odwiedziny udzielana jest przez społeczność terapeutyczną. Ponadto nie ma ograniczeń w spotkaniach z dziećmi, niezależnie od wieku, z bliskimi na terenie szpitala, poza oddziałem psychiatrycznym w zależności od stanu pacjenta (ze względów pogodowych możliwe są odwiedziny poza oddziałami od późnej wiosny do jesieni). Prowadzone są obecnie prace remontowe, które pozwolą na wydzielenie w części oddziałów pomieszczeń przeznaczonych na „pokoje odwiedzin”. W szpitalu zostanie wprowadzone zarządzenie, regulujące odwiedziny dzieci (niezależnie od wieku), które możliwe będą w uzgodnieniu z ordynatorem oddziału.

W Samodzielnym Publicznym Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu pacjenci korzystają z odwiedzin osób w wieku od 14 roku życia na terenie oddziału. Ma to zapobiegać traumatycznym doświadczeniom dzieci związanych z wizytą na oddziale psychiatrycznym i ekspozycją na takie czynniki psychofizyczne jak: widok różnych chorobowych form zachowania pacjentów lub zagrożenie zachowaniami agresywnymi. Personel szpitala podziela opinię Konsultanta Krajowego w dziedzinie psychiatrii w sprawie stosowania zakazów ograniczeń w podmiotach leczniczych sprawujących całodobową opiekę psychiatryczną. W szpitalach psychiatrycznych powinno się dążyć do stworzenia odpowiednich miejsc, w których pacjenci będą mogli bez ograniczeń spotykać się ze swoimi rodzinami. Wymaga to jednak czasu na przystosowanie warunków lokalowych, środków finansowych i zapewnienia szerokiej akcji edukacyjnej i promocyjnej. Bardzo ważne jest również zapewnienie systemowej i kompleksowej opieki dla rodzin i ich nieletnich członków, gdyż potrzeby dzieci których rodzice chorują psychicznie nie powinny być ograniczane jedynie do problemu odwiedzin w oddziale. Szpital popiera stanowisko, iż konieczne jest kompleksowe uregulowanie kwestii odwiedzin dzieci w wieku do 14 roku życia w aktach normatywnych, zgodnych z ustawodawstwem krajowym. Pozwoliłoby to na dalszą poprawę ochrony praw poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, które są jednym z dóbr osobistych o fundamentalnym znaczeniu dla zdrowia.

Obecnie zakończono prace nad „Regionalnym Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2015.” Regionalny Program uwzględnia organizację kompleksowej opieki psychiatrycznej oraz szeroko pojętą współpracę wszystkich podmiotów świadczących pomoc psychiatryczną i społeczną dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizacja założeń przedmiotowego dokumentu pozwoli, w perspektywie kilku następnych lat, poprawić jakość tak ważnej dziedziny życia społecznego oraz sukcesywnie realizować wyznaczone priorytety polityki zdrowotnej, w tym te dotyczące ochrony zdrowia psychicznego Lubuszan.

